

Rudolf Steiner

KRÉDO

JEDNOTLIVEC A VESMÍR

Rukopis – tři nedatované rukou psané lístky – pochází pravděpodobně z vídeňské doby Rudolfa Steinera kolem roku 1888. Byl nalezen teprve v roce 1944 a poprvé jej uveřejnila Marie Steinerová 24. 12. 1944 v týdeníku „Das Goetheanum“.

Svět idejí je prvotním zdrojem a principem veškerého bytí. V tomto světě idejí je nekonečná harmonie a blažený klid. Bytí, jež by nebylo osvětlováno jeho světlem, bylo by bytím mrtvým, bezpodstatným, jež by se nepodílelo na životě světa v jeho celku. Pouze to, co svoji bytí odvozuje od ideje, znamená něco na tvůrčím stromě všehomíra. Idea je v sobě jasný, v sobě samém a se sebou samým sobě dostačující duch. To jednotlivé musí mít ducha v sobě, jinak odpadne, jako suchý list z onoho stromu, a bylo zde nadarmo.

Avšak člověk se cítí a poznává jako jednotlivec, když procitne ke svému plnému vědomí. Leč přitom zasadil touhu po ideji. Tato touha ho pudí překonat jednotlivost a dát v sobě ožít duchu, být přiměřený duchu. Všechno, co je sobecké, co ho činí touto určitou, jednotlivou bytostí, musí člověk v sobě zahladit, musí se toho zbavit, neboť toto právě zatemňuje světlo ducha. Co pochází ze smyslnosti, z pudu, žádosti, vášně, to chce pouze toto sobecké individuum. Proto člověk musí toto sobecké chtění v sobě umrtvovat, místo toho, co chce jako jednotlivec, musí chtít to, co chce duch, idea v něm. Pomíjej jednotlivost a následuj hlas ideje v sobě, neboť pouze ona je to božské! Co chci jako jednotlivec, to je v rozsahu vesmíru bezcenným, v proudu času se ztrácejícím bodem; co chceme „v duchu“, to je centrem, neboť v nás ožívá centrální světlo všehomíra; takový čin nepodléhá času. Když jednáme „v duchu“, vžíváme se do všeobecného světového působení. Umrtvování veškeré sobeckosti je základem vyššího života. Neboť kdo umrtvuje sobeckost, žije věčné bytí. Jsme natolik nesmrtelní, nakolik dáme v sobě odumřít sobeckosti. To smrtelné na nás je sobeckost. Toto je pravým smyslem výroku: „Kdo nezemře dříve než zemře, ten zhyne, když zemře.“ To znamená, kdo po dobu svého života neodstraní své sobectví, ten se nepodílí na obecném životě, jenž je nesmrtelný, ten zde nebyl, neměl opravdové bytí.

Existují čtyři sféry lidské činnosti, v nichž se člověk plně oddává duchu s umrtvováním veškerého života pro sebe: poznání, umění, náboženství a láskyplná oddanost nějaké osobnosti v duchu. Kdo nežije alespoň v jedné z těchto čtyř sfér, ten vůbec nežije. Poznání je oddanost všehomíru v myšlenkách, umění v nazírání, náboženství v citu, láska se souhrnem veškerých duchovních sil něčemu, co se nám jeví jako úctyhodná podstata vesmíru. Poznání je nejduchovnější, láska nejkrásnější formou nesobecké oddanosti. Neboť láska je opravdovým nebeským světlem v životě všednosti. Zbožná, vpravdě duchovní láska zušlechťuje naše bytí až do jeho nejvnitřnějších vláken, povyšuje všechno, co v nás žije. Tato čistá zbožná láska proměňuje celý duševní život

v jiný, jenž je příbuzný světovému duchu. Milovat v tomto nejvznešenějším smyslu znamená vnášet dech života božího tam, kde je většinou je egoismus, hodný opovržení, a neuctivá vášeň. Je nutno něco vědět o posvátnosti lásky, a teprve potom lze mluvit o zbožnosti.

Jestliže se člověk některou z těchto čtyř sfér, z jednotlivosti, vžil do božského života v ideji, potom dosáhl toho, k čemu je v jeho hrudi zárodek úsilí: svého sjednocení s duchem; a toto je jeho pravé určení. Avšak kdo žije v duchu, žije svobodně. Neboť se oprostil od všeho podřadného. Nic ho nenutí – než co rád přijímá jako nátlak, neboť to poznal jako to nejvyšší.

Učiň, aby se pravda stala životem; sám se ztrať, aby ses opět našel ve světovém duchu!